

Ірина Терещенко,

мол. наук. співроб.,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

Україна, Київ

ПРЕДСТАВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ ПРОДУКТІВ І ПОСЛУГ БІБЛІОТЕК У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Доповідь присвячена питанням адаптації бібліотечного сервісу до потреб користувачів в умовах глобалізації та поширення інтернет-технологій. Висвітлюється досвід інформаційно-аналітичних підрозділів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського з виробництва електронних видань і надання до них широкого доступу.

Ключові слова: інформаційні технології, соціальні мережі, бібліотека, інформаційно-аналітичні продукти.

Актуальність теми зумовлена тим, що оновлення інформаційного простору привело до відповідних змін у суспільному світогляді. Як наслідок виникли нові вимоги до інформаційних джерел, якими є, зокрема, бібліотечні установи. Важливим орієнтиром діяльності бібліотеки є читач нового покоління з його запитами, потребами та проблемами. Потреби сучасних користувачів трансформуються – головними вимогами стають мобільність, мультимедійність, онлайн-доступ, оперативність. При цьому зазначимо, що зростаючий рівень технологічного розвитку дає можливість дедалі повніше задовольняти ці вимоги.

Проте сьогодні виникла необхідність врахування якісних комплексних змін в інформаційному середовищі: змін у виробництві, поширенні, використанні інформації, змін в інформаційних потребах людей і можливостях їх задоволення, а також необхідність сформувати новий збагачений образ бібліотеки, що відповідає тенденціям розвитку інфосфери [1].

Для того щоб утримати свої позиції в сучасному інформаційному просторі, створити комфортні умови для своїх користувачів, підняти рівень їх обслуговування, бібліотеки дедалі активніше долучаються до соціальних мереж. Усвідомивши переваги інтеграції в соцмережі, що дають змогу на одній платформі вибудувати оптимальну підбірку сервісів, необхідних для задоволення інформаційних потреб користу-

вачів, бібліотеки розширюють взаємодію з ними. При цьому бібліотека отримує додатковий канал реалізації своїх стратегій, популяризації продуктів і послуг бібліотеки, особливо дистанційних, інструмент поширення інформації з бібліотекознавства, розвитку бібліотечно-інформаційних технологій.

Проблеми трансформації бібліотечної діяльності під впливом впровадження в практику бібліотечної роботи технологій Web 2.0 та використання бібліотечними установами інструментарію соцмереж як інноваційної основи для піднесення рівня задоволення інформаційних запитів користувачів, просування власних продуктів і послуг привертають увагу багатьох бібліотекознавців. Питанням взаємодії бібліотек і соціальних медіа також присвячені монографії науковців Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (НБУВ).

Так, колективна монографія науковців НБУВ присвячена розгляду основних тенденцій еволюції вітчизняного інформаційного середовища, пов'язаних, зокрема, з удосконаленням процесу дієвого використання в інформаційних обмінах медіа-ресурсів, продукції сучасних соціальних мереж, наукової періодики, архівної та книжкової спадщини, інтегрованості до цього середовища сучасних бібліотек [2]. В. Горовий у монографії досліджує соціальні інформаційні комунікації, їхній зміст, особливості розвитку в процесі еволюції суспільства. Досліджується джерельна база їх функціонування як система соціальних інформаційних баз та інформаторних структур українського суспільства. Розглядаються перспективи розвитку цієї соціальної інформаційної системи [3].

У колективних монографіях [4, 5] розглядаються соціальні інформаційні мережі, їхній зміст, особливості розвитку в системі соціальних комунікацій сучасності як новітні форми інформаційних обмінів. Досліджуються тенденції їх активізації в сучасній соціальній інформаційній системі, у розбудові вітчизняного комунікативного простору, соціальне й науково-освітнє значення, а також питання організації безпеки вітчизняного інформаційного простору в умовах стрімкого розвитку електронних інформаційних технологій, у тому числі й у контексті розвитку соцмереж.

Проблемам актуалізації значення соціальних мереж у суспільному розвитку, зростанню у зв'язку з цим необхідності вироблення відповідних технологій і організаційних заходів суспільства та держави для протистояння негативним інформаційним впливам, що здійснюються через інноваційні канали інформаційних обмінів, присвячено інше дослідження науковців [6].

У монографії Ю. Половинчак також акцентовано увагу на соцмережах як новітніх формах інформаційних обмінів [7]. Проблема адаптації людини до стрімкого розвитку інфосфери, а також впливу соцмереж на особистість присвячена монографія С. Горової, де, зокрема, аналізуються механізми вдосконалення процесу управління інформаційними ресурсами та підвищення ефективності їх використання в суспільній практиці [8]. Утім, є потреба узагальнити досвід роботи Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ) Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського щодо представлення інформаційно-аналітичних продуктів і послуг у соціальних мережах, а також визначити нові форми й тенденції співпраці з користувачами.

Аналіз праць науковців свідчить про те, що глобальний інформаційний простір і його впливи вносять істотні зміни у відносини користувачів (споживачів інформації) з бібліотекою. Очевидно, що бібліотеки не лише намагаються конкурувати з іншими каналами інформації, а й докладають зусиль, щоб зацікавити користувача новими продуктами та послугами.

У практику діяльності бібліотек усього світу увійшло створення персональних профілів та інтерактивних дискусійних груп, віртуальних професійних співтовариств у соцмережах, соціальних тегувань, соціальних візиток тощо. Як слушно зауважує О. Мар'їна, соціальні онлайн-сервіси стали основою для налагодження професійної комунікації, взаємодії бібліотек з аудиторією користувачів, інструментом маркетингу та просування бібліотечних продуктів і послуг [9, с. 243].

Треба зазначити, що найпопулярнішими серед соціальних мереж для представлення бібліотечного контенту є Facebook, Twitter, Flickr, Instagram, YouTube, Google+, Tumblr та ін.

Основними функціями бібліотечних сторінок є:

- представницька – являє собою презентацію успішного функціонування бібліотеки в умовах інтенсифікації інформаційних потоків;
- інформаційна – полягає в забезпеченні користувача інформацією щодо нових надходжень, презентації змістовних інформаційно-аналітичних матеріалів;
- комунікативна та навігаційна – забезпечення можливості з'єднання між документом і користувачем, передбачення надання потрібної інформації через реалізацію певних форм та засобів за допомогою електронних технологій;
- вивчення соціальної структури користувачів, що спрямована на дослідження інформаційних запитів різних категорій користувачів бібліотек з метою оптимізації процесу відбору інформації;

– коригуюча, яка надає можливість аналізу функціонування сайту та розроблення пропозицій щодо внесення змін, спрямованих на підвищення його ефективності [10].

Як констатує О. Онищенко, бібліотеки нині перебувають у перехідному становищі – від переважаючих традиційних ресурсів і читачів до переважаючих цифрових ресурсів і шанувальників бібліотеки з-поміж постійних «мешканців» комп'ютерних мереж («нетманів», як кажуть англомовні колеги). Отже, завдання бібліотеки полягає в тому, щоб одночасно продовжувати збирання, накопичення традиційних бібліотечних ресурсів, задовольняти інформаційні потреби традиційних читачів, максимально освоювати новітні інформаційні ресурси і відповідати на запити цифрового покоління [1].

Але сьогодні можемо говорити про ряд очевидних тенденцій. Одна з них – поступове переорієнтування замовника на продукцію в електронному вигляді. Використання Інтернету, веб-технологій дає такі переваги, як оперативність, що визначається можливістю негайної публікації інформаційно-аналітичних матеріалів, а також доставки їх замовнику; відсутність потреби в тиражуванні; необмежена кількість читачів сайту; порівняно низька собівартість; доступ до архіву; зручність пошуку та збереження інформації; різноманітні форми зворотного зв'язку [11, с. 114].

За останні роки зросла кількість користувачів, які заходять в Інтернет з мобільних пристроїв. За даними дослідження Factum Group Ukraine, це 70% українців [12]. Існує істотна різниця між ними та тими, хто заходить з персонального комп'ютера: з комп'ютера заходять один раз і на більш тривалий час (проглянути стрічку новин, роздивитися фото, профілі друзів, написати пост), мобільний користувач – до 30 разів у день на декілька хвилин (перевірити повідомлення, поставити лайки, прочитати заголовки). Найбільший відсоток користувачів проживає у великих містах (з населенням понад 100 тис.). Тридцять відсотків активних користувачів Інтернету живуть у сільській місцевості. Щодо віку, найактивнішими користувачами є люди у віці від 25 до 34 років – 28% усіх активних користувачів. Ще чверть – люди 35–44 років. Найбільше інтернет-користувачів живе у великих містах. Найменший прошарок користувачів, яким більше 65 років, – їх лише 4% від загальної кількості активних користувачів Інтернету. Усі ці фактори також треба враховувати, щоб знати, на яку аудиторію орієнтувати продукти й послуги бібліотек.

Використання мобільного Інтернету відкриває широкі можливості для вдосконалення дистанційного обслуговування користувачів. Наприклад, сучасні мобільні інтернет-додатки (Whatsapp, Viber, Skype) дають можли-

вість майже миттєво обмінюватися текстовими повідомленнями, фото-, відеоматеріалами в режимі реального часу, вести телефонні розмови (із закордоном також), не вдаючись до інших послуг мобільного оператора, крім підключення до Інтернету. Як зазначає Л. Чуприна, у роботі СІАЗ такі технології використовуються для надання оперативної інформації замовнику, у такий спосіб може передаватися матеріал з важливого заходу, прес-конференції та відбуватися дистанційне обговорення між членами проблемної групи тощо. Науковець звертає увагу на те, що бібліотеки поки що мало звертають уваги на такі можливості, тоді як багато суб'єктів інформаційного ринку, що зацікавлені в користувачеві, випускають спеціальні додатки для полегшення доступу до своїх сервісів [13, с. 56].

Спільноти Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ), Національної юридичної бібліотеки (НЮБ) і Фонду Президентів України (ФПУ) Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського створено в соціальній мережі Facebook. Зокрема, СІАЗ пропонує для ознайомлення та запрошує до обговорення випусків додатків до журналу «Україна: події, факти, коментарі»: інформаційно-аналітичних бюлетенів «Соціальні мережі як чинник інформаційної безпеки», «Резонанс», «Шляхи розвитку української науки», а також видання НЮБ «Громадська думка про правотворення». На сторінці спільноти ФПУ представлено анонси подій і звіти про роботу й заходи підрозділу.

Зокрема, підготовлений СІАЗ НБУВ інформаційно-аналітичний бюлетень матеріалів ЗМІ «Шляхи розвитку української науки» висвітлює проблеми підвищення ефективності наукової діяльності, реформування української науки, подає інформацію про здобутки вітчизняної науки та досвід розвитку наукових досліджень в інших країнах. Бюлетень «Соціальні мережі як чинник інформаційної безпеки» ознайомлює користувачів з матеріалами з питань перспектив розвитку соціальних мереж, взаємодії бізнесу та соціальних мереж, з проблемами захисту даних, інформаційно-психологічного впливу мережевого спілкування на особистість, маніпулювання в соціальних мережах, використання їх зарубіжними спецслужбами та технологіями контролю через соціальні мережі.

Мобільні технології змінюють логіку підходів до виробничих процесів інформаційно-аналітичних структур бібліотек, що можна простежити на прикладі роботи НБУВ. Треба зазначити, що значна частина продукції СІАЗ спрямована на масового читача і ведеться постійна робота з удоско-

налення доступу, зокрема дистанційного, до цих матеріалів. Варто зазначити, що постійно зростає кількість відвідувачів сайтів Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та кількість користувачів соцмереж, які уподобали сторінки підрозділів СІАЗ і поширюють їхні матеріали. Як свідчить статистика сторінки служби, найбільшу кількість переглядів відвідувачів отримали пости з інформацією про підготовлені СІАЗ інформаційно-аналітичні продукти з активними посиланнями на ці продукти. Зокрема, це стосується матеріалів з політичної, економічної, соціальної тематики.

Фахівці визначили основні тенденції соціальної присутності бібліотек у медійному просторі:

- стрімке зростання кількості бібліотек, які мають свої представництва в популярних соціальних медіа й успішно їх розвивають;
- оволодіння бібліотекарями технологічними інструментами соціальних медіа, активне їх використання в повсякденній практиці комунікаційної діяльності, зростання успішних проектів у віртуальному просторі;
- об'єднання фахівців навколо дискусійних майданчиків цільових відкритих спільнот;
- інтеграція та мережева взаємодія споріднених веб-проектів (сторінок/груп бібліотек, архівів, музеїв, наукових і навчально-освітніх установ, органів державної влади й місцевого самоврядування, видавництва та ЗМІ);
- становлення персонального брендингу лідерів бібліотечної галузі, блогерів;
- спрямованість контенту на цільову аудиторію: бібліотеку, бібліотекаря, користувача, партнерів, громаду, інвесторів;
- реалізація основних цілей: інформування про власну діяльність і просування ресурсів та послуг, формування лояльності аудиторії;
- зростання уваги дослідників бібліотечної сфери й соціальних комунікацій до бібліотечних медіа-проектів і проблем медіа-творчості бібліотекарів [14].

Основне призначення соціальної мережі для бібліотеки – інтерактивне спілкування з читачами й колегами. Успіх бібліотек наразі ґрунтується на зв'язку зі споживачем, визначенні, вивченні й передбаченні його потреб. У результаті взаємодії бібліотеки й користувача виникають нові способи отримання інформації, формуються моделі комунікації, ідеї створення інноваційних продуктів і послуг; змінюються цілі та напрями діяльності бібліотек [9, с. 249–250]. Отже, досягти успіху в цифровому просторі бібліотеки можуть за умови, що активність у глобальному

середовищі буде невід’ємною частиною їхньої діяльності. Водночас поки що бракує інтерактивності в роботі бібліотек у соціальних медіа та зворотного зв’язку.

Виникає пропозиція створити публічний акаунт СІАЗ у меседжері Viber, де також надавати користувачам доступ до матеріалів СІАЗ НБУВ. Адже за даними дослідження Kantar TNS СMeter: Mobile Apps (див. рисунок), найпопулярнішим додатком серед користувачів смартфонів на платформі Android залишається Viber [15].

Рейтинг мобільних додатків в жовтні 2018

Охоплення в %, жовтень 2018, мобільні користувачі смартфонів Android 16-55 років 50K+

Рис. Рейтинг мобільних додатків (станом на жовтень 2018 р.)

Джерело: <https://news.finance.ua/ua/news/-/438461/eksperty-nazvaly-top-15-najpopulyarnishyh-dodatkov-sered-ukrayintziv>

У лютому 2018 р. меседжер Viber презентував нову функцію «спільноти» – сервіс для обміну повідомленнями у форматі групового чату, при цьому адміністратори отримують нові опції для модерації дискусії.

Адміністратори спільнот отримують можливість формувати групи однодумців на основі спільних інтересів та інших факторів. Нові учасники отримуть доступ до повної історії чату та одразу після реєстрації зможуть взяти участь у обговоренні. Суперадміністратори повністю контролюватимуть діяльність спільнот. Вони зможуть додавати нових учасників, надавати їм статус адміністратора або суперадміністратора, блокувати користувачів за некоректний контент, давати дозвіл на участь у обговореннях і право запрошувати нових учасників. Для просування своєї спільноти, модератори зможуть зробити її загальнодоступною. Вони просто активують можливість переходу за посиланням або в будь-який момент відключать цю опцію [16].

Узагальнюючи, серед напрямів роботи СІАЗ у соцмедіа можна виділити:

- орієнтація на розвиток онлайн-сервісів, залучення нових користувачів;
- представлення повнотекстових матеріалів (наприклад, монографічної літератури, наукових праць, інформаційно-аналітичних бюлетенів);
- надання тематичних аналітичних матеріалів з актуальних проблем суспільного життя;
- обговорення проблем бібліотекознавства;
- інтерактивність у роботі бібліотек і зворотний зв'язок з користувачем, активніше пропонування продуктів та послуг і залучення до дискусії;
- удосконалення практики використання інформації соціальних медіа для підготовки інформаційних продуктів бібліотек.

Отже, бібліотеки сьогодні активно вивчають перспективи використання соціальних мереж, сервісів і основні тенденції у використанні сучасних технологій. Це дасть нові можливості для представлення бібліотечних фондів, інформаційних продуктів і послуг, широкого доступу до них.

Список використаних джерел

1. *Онищенко О. С.* Бібліотека і «цифрове» покоління: нова ситуація, нові форми роботи / О. С. Онищенко // Бібл. вісн. – 2016. – № 5. – С. 3–6.
2. Розвиток ресурсної бази вітчизняного інформаційного середовища / [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, Л. А. Дубровіна та ін.] / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2012. – 246 с.
3. *Горовий В. М.* Національні інформаційні процеси в умовах глобалізації : монографія / В. М. Горовий ; відп. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2015. – 334 с.
4. Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства : [монографія] / [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – 250 с.
5. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства : [монографія] / [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 260 с.
6. Проблеми суспільної безпеки в процесі розвитку соціальних мереж : [монографія] / [В. Попик (кер. проекту), В. Горовий, О. Онищенко та ін.] ;

НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2015. – 202 с.

7. *Половинчак Ю.* Сучасне інформаційно-комунікаційне середовище як простір трансформації української національної ідентичності : монографія / Юлія Половинчак ; наук. ред. В. Горовий ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2017. – 372 с.

8. *Горова С. В.* Особа в інформаційному суспільстві: виклики сьогодення / С. В. Горова ; наук. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2017. – 467 с.

9. *Мар'їна О. Ю.* Бібліотеки України в цифровому медіапросторі: теоретико-методологічні засади розвитку : дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.03 [Електронний ресурс]. / Мар'їна Олена Юріївна ; ХДАК, 2018. – 514 с. – Режим доступу: http://www.ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/sprecrada/specrada/Marjina/disMarjina2.pdf. – Назва з екрана.

10. *Струнгар В.* Бібліотечні проекти в соціальних медіа як джерела бібліотекознавчих досліджень / В. Струнгар // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2015. – Вип. 41. – С. 371–381. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2015_41_28. – Назва з екрана.

11. *Чуприна Л. А.* Оперативна інтернет-інформація як чинник розвитку інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек України (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.03 / Леонід Андрійович Чуприна ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – 248 с.

12. Проникновение Интернета в Украине [Электронный ресурс] // Factum Group Ukraine. – 2018. – 20.11. – Режим доступа: https://nau.ua/sites/default/files/file/1811/dani_ustanovchyh_doslidzhen_iii_kvartal_2018_0.pdf. – Загл. с екрана.

13. *Чуприна Л.* Оперативна інтернет-інформація в інформаційно-аналітичній діяльності бібліотек України : монографія / Л. Чуприна ; наук. ред. В. М. Горовий ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 208 с.

14. *Поперечна Л.* Вітчизняні бібліотеки в соціальних медіа: тенденції, напрями активності та рекомендації [Електронний ресурс] / Лідія Поперечна. – 2016. – 21.10. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/sites/default/files/all_files/201610_artilces_field_dopmat_files/poperechna_dntb.pdf. – Назва з екрана.

15. Експерти назвали ТОП-15 найпопулярніших додатків серед українців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/>

ua/news/-/438461/eksperty-nazvaly-top-15-najpopulyarnishyh-dodatktiv-sered-ukrayintsiv. – Назва з екрана.

16. Viber запускає нову функцію – глобальні спільноти, які можна монетизувати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://watcher.com.ua/2018/02/28/viber-zapuskaye-novu-funktsiyu-hlobalni-spilnoty-yaki-mozhna-monetyzuvaty>. – Назва з екрана.

References

1. Onyshchenko, O. S. (2016). Biblioteka i «tsyfrove» pokolinnia: nova sytuatsiia, novi formy roboty [Library and «digital» generation: new situation, new forms of work]. *Bibliotechnyi visnyk – Library Bulletin*, no 5, pp. 3–6 [in Ukrainian].

2. Onyshchenko, O. S., Horovyi, V. M., Dubrovina, L. A. et al. (2012). Rozvytok resursnoi bazy vitchyznianoho informatsiinoho seredovyscha [The development of the resource base of the national information environment]. Kyiv [in Ukrainian].

3. Horovyi, V. M. (2015) Natsionalni informatsiini protsesy v umovakh hlobalizatsii [National information processes in the conditions of globalization]. Kyiv [in Ukrainian].

4. Onyschenko, O. S. (2013). Sotsialni merezhi yak chynnyk rozvytku hromadianskoho suspilstva [Social networks as a factor in the development of civil society]. Kyiv [in Ukrainian].

5. Onyshchenko, O. et al. (2014). Sotsialni merezhi yak instrument vzaiemovplyvu vlady ta hromadianskoho suspilstva [Social networks as the tool of mutual influence of the power and civil society]. Kyiv [in Ukrainian].

6. Popyk, V. I. (2015). Problemy suspilnoi bezpeky v protsesi rozvytku sotsialnykh merezh [Problems of public safety in the development of social networks]. Kyiv [in Ukrainian].

7. Polovynchak, Yu. (2017). Suchasne informatsiino-komunikatsiine seredovysheche yak prostir transformatsii ukraïnskoï natsionalnoï identychnosti [Modern information and communication environment as a space of transformation of the Ukrainian national identity]. Kyiv [in Ukrainian].

8. Horova, S. V. (2017). Osoba v informatsiinomu suspilstvi: vyklyky sohodennia [A Person in the Information Society: Challenges of the Present]. Kyiv [in Ukrainian].

9. Marina, O. Yu. (2018). Biblioteky Ukrainy v tsyfrovomu mediaprostori: teoretyko-metodolohichni zasady rozvytku [Libraries of Ukraine in digital media space: theoretical and methodological principles of development].

Doctor's thesis. Kharkiv. Retrieved from http://www.ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/specrada/specrada/Marjina/disMarjina2.pdf [in Ukrainian].

10. Strunhar, V. (2015). Bibliotechni proekty v sotsialnykh media yak dzherela bibliotekoznavchyykh doslidzhen [Library projects in social media as a source of librarianship research]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transations of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 41, pp. 371–381. Kyiv [in Ukrainian].

11. Chupryna, L. A. (2013). Operativna internet-informatsiia yak chynnyk rozvytku informatsiino-analitychnoi diialnosti bibliotek Ukrainy (kinets XX – pochatok XXI st.) [Operational Internet information as a factor in the development of information and analytical libraries Ukraine (the end of XX – beginning of XXI century)]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

12. Proniknovenie Interneta v Ukraine [Internet penetration in Ukraine]. *Factum Group Ukraine*. Retrieved from https://nau.ua/sites/default/files/file/1811/dani_ustanovchyyh_doslidzhen_iii_kvartal_2018_0.pdf [in Russian].

13. Chupryna, L. A. (2014). Operativna internet-informatsiia v informatsiino-analitychnii diialnosti bibliotek Ukrainy [Operating online information in the information-analytical Libraries Ukraine]. Kyiv [in Ukrainian].

14. Poperechna, L. Vitchyzniani biblioteky v sotsialnykh media: tendentsii, napriamy aktyvnosti ta rekomendatsii [Domestic libraries in social media: trends, directions of activity and recommendations]. *nbu.gov.ua*. Retrieved from http://www.nbu.gov.ua/sites/default/files/all_files/201610_artilces_field_dopmat_files/poperechna_dntb.pdf [in Ukrainian].

15. Eksperty nazvaly TOP-15 naipopuliarnishykh dodatkov sered ukraintiv [Experts named TOP-15 most popular applications among Ukrainians]. *finance.ua*. Retrieved from <https://news.finance.ua/ua/news/-/438461/eksperty-nazvaly-top-15-najpopulyarnishykh-dodatkov-sered-ukrayintiv> [in Russian].

16. Viber zapuskaie novu funktsiiu – hlobalni spilnoty, yaki mozhna monetyzuvaty [Viber launches a new feature – global communities that can be monetized]. *watcher.com.ua*. Retrieved from <http://watcher.com.ua/2018/02/28/viber-zapuskaye-novu-funktsiyu-hlobalni-spilnoty-yaki-mozhna-monetyzuvaty> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 12.12.2018.

Iryna Tereshchenko,

Junior Researcher Associate,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine,

Ukraine, Kyiv

Presentation of Information and Analytical Products and Services of Libraries in Social Networks

The paper deals with the problem of library service adaptation to users' needs in the conditions of globalization and Internet technologies spreading. The demands of modern users are transformed. The basic requirements are: mobility, multimedia, online access, and efficiency. Creation of a «mobile society» contributes to significant changes in the activity of libraries. Forms of libraries become more diverse.

The experience of information and analytical departments of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine in production of electronic publications and provision of wide access to their studies is covered. In general, information and analytical products of libraries can serve as the source of the most reliable information.

Summarizing, among the directions of work of Service of the informative and analytical support for state authorities in social media it is possible to distinguish: focus on the development of online services, attracting new users; presentation of full-text materials (for example, monographic literature, scientific papers, information and analytical bulletins); providing thematic analytical materials on topical issues of public life; discussion of problems of library science; interactivity in the work of libraries and feedback to the user, more active offering of products and services and engagement in the discussion; improvement of the practice of using social media information for the preparation of information products of libraries.

Consequently, libraries actively explore the prospects of using social networks, services and the main trends in the use of modern technologies today. This will provide new opportunities for the presentation and access to libraries, information providers and services.

Keywords: information technologies, globalization, library, informational and analytical products.